

Xa pasaron máis de tres semanas desde que a nova relación comercial entre o RU e a UE entrou en vigor aínda que os medios de comunicación internacionais non están a facer moito eco da mesma. A pandemia segue sendo portada de todos os xornais agora que o número de contaxios e mortes comeza a aumentar como resultado das festas do Nadal.

No RU son moitas as empresas, especialmente os pequenos negocios, as que están a sufrir as primeiras consecuencias desta nova relación. Maior burocracia, aumento de custos de transporte, prazos de envío prolongados, etc. son algúns dos cambios inmediatos aos que teñen que adaptarse para poder seguir vendendo os seus produtos na UE. A outra opción sería renunciar a vender fóra do territorio británico. Do mesmo xeito as empresas ao outro lado da Canle da Mancha tamén teñen que adaptarse a cambios similares para conservar a súa clientela británica.

Aínda é moi pronto para determinar o impacto real do Brexit nos intercambios comerciais entre ambos os dous bloques e, a pandemia fai especialmente difícil poder diferenciar as consecuencias dun e outro, polo que haberá que esperar un tempo prudencial para poder extraer conclusións. Todo apunta a que serán as empresas británicas as que saian máis prexudicadas desta situación xa que perderon o acceso libre e sen restricións a 27 países. Con todo, moitas empresas de ambos os dous territorios levan sendo socias desde hai moitos anos e esta confianza, lealdade e compatibilidade é algo que esta nova relación non vai cambiar.

Por moitas dificultades que xurdan todas aquelas empresas que así o desexen seguirán mantendo a súa rede habitual de clientes e socios comerciais. Poida que sexa máis difícil que antes pero non imposible e serán precisamente aqueles que non abandonen o mercado británico os que gañen a clientela de todos os que se rendan polo camiño. Fóra ou dentro da UE, o RU seguirá sendo un socio comercial primordial dos países do bloque e desde aquí animamos a todas as empresas, tanto españolas como da UE a que non perdan de vista este mercado.

Como é a nova relación comercial? Que se regula neste novo tratado? Que quedou fóra do acordo?. A continuación dáse resposta a algunhas das dúbidas principais respecto ao contido deste novo texto coñecido como o Acordo de Comercio e Cooperación entre a Unión Europea e o Reino Unido.

Como se estrutura este Acordo?

O texto regula de forma específica os seguintes aspectos:

- 1 Comercio de mercadorías.
- 2 Servizos e investimento.
- 3 Comercio dixital, propiedade intelectual, contratación pública e pequenas e medianas empresas (pemes).
- 4 Enerxía.
- 5 Igualdade de condicións para unha competencia aberta e leal e un desenvolvemento sostible.
- 6 Aviación.
- 7 Transporte viario.
- 8 Coordinación da seguridade social e visados para viaxes de curta duración.
- 9 Pesca.

- Cooperación xudicial e policial en materia penal.
- Cooperación temática.
- Participación en programas da Unión.
- Gobernanza: solución de diferenzas e disposicións horizontais.

Cómo se regula o intercambio de mercadorías entre a UE e o RU?

Inevitablemente será moi diferente do comercio anterior, sen friccións. As principais diferenzas son: a aplicación de normas de orixe ás mercadorías para que poidan acollerse ás condicións de trato preferente en virtude do Acordo, as importacións estarán suxeitas a trámites aduaneiros e deberán cumprir as normas da parte importadora e, todas as importacións na UE deben cumprir todas as instrucións da UE e estarán suxeitas a controis regulamentarios e a controis en materia de seguridade, saúde e outros fins de interese público.

Cales son as normas de orixe aplicables e que deberán facer os comerciantes para cumprir con elas?

As normas de orixe garanten que os produtos que se benefician das condicións do Acordo de Libre Comercio, obtéñense ou fabricanse na súa totalidade na zona de libre comercio (neste caso, a UE e o RU) ou son suficientemente elaborados ou transformados aí. Así mesmo, inclúe unha disposición sobre a acumulación completa, que permite aos comerciantes ter en conta non só a orixe dos materiais utilizados, senón tamén se o seu tratamento tivo lugar no territorio dunha das partes.

Os exportadores tamén poderán autocertificar a orixe das mercadorías e os operadores beneficiaranse dunha maior flexibilidade na recompilación de probas documentais para demostrar a orixe durante o primeiro ano.

Que novos controis e trámites aduaneiros se aplicaran entre a UE e o RU?

Todos os controis e trámites aduaneiros esixidos pola lexislación da UE, incluídas as declaracións sumarias de entrada e saída, aplicaranse a todas as mercadorías procedentes do RU que entren no territorio aduaneiro da UE ou que saian del cara o RU. Isto non afecta o comercio de mercadorías entre a UE e Irlanda do Norte.

Aínda que, ambos os dous acordaron recoñecer mutuamente os programas dos operadores económicos autorizados. Isto permite aos comerciantes de confianza que entran nesa categoría acollerse a certas simplificacións ou facilidades. Así e todo, non hai ningunha exención con respecto ás declaracións de protección e seguridade.

Que medidas poden adoptarse no caso de prácticas comerciais abusivas?

O Acordo entre a Unión Europea e o RU confirma o dereito de ambas as dúas partes para aplicar instrumentos de defensa comercial de conformidade coas normas da OMC, incluído un mecanismo especial de salvagarda da agricultura para protexer aos agricultores contra os aumentos das importacións ou as reducións de prezos por baixo dun nivel determinado.

Deberán os comerciantes cumprir cos distintos conxuntos de Regulamentos e procedementos de conformidade, se desexan abastecer o mercado da UE e do RU?

Todos os produtos exportados da UE ao RU deberán cumprir a normativa técnica deste último e estarán suxeitos a todos os controis vixentes de cumprimento da normativa. De igual modo, todos os produtos do

RU importados na Unión terán que cumprir a normativa técnica da UE e estarán suxeitos a todos os controis e obrigacións vixentes.

Non obstante, ambas as dúas partes acordaron unha definición de normas internacionais que identifica os organismos internacionais de normalización pertinentes e garantirá que as normas internas aplicables aos produtos e aos Regulamentos técnicos de ambas as dúas partes baséense nas mesmas referencias internacionais e, por tanto, sexan compatibles.

As partes tamén acordaron o uso continuo da autocertificación da conformidade por parte do fabricante cando se aplique tanto na UE como no RU. Así mesmo, acordaron un marco integral para a cooperación en materia de vixilancia do mercado e seguridade dos produtos.

Nunha serie de sectores, acordáronse mecanismos específicos para facilitar o comercio bilateral, así como a cooperación regulamentaria. Estes sectores inclúen a automoción, os produtos farmacéuticos, as substancias químicas, os produtos vitivinícolas e os produtos ecolóxicos.

Cambiarán os requisitos sanitarios e fitosanitarios para a importación de alimentos, animais e plantas?

Non haberá cambios respecto destas normas de seguridade alimentaria e o Acordo de Comercio e Cooperación salvaguardará os altos niveis normativos sanitarios e fitosanitarios da UE.

Do mesmo xeito que os exportadores agroalimentarios de calquera outro país non pertencente á UE, os exportadores agroalimentarios do RU deberán cumprir todos os requisitos sanitarios e fitosanitarios de importación da UE e estarán suxeitos a controis oficiais realizados polas autoridades dos estados membros nos postos de control fronteirizos. Cando sexa necesario, estes controis incluíran a comprobación dos certificados sanitarios de conformidade coas normas internacionais.

Do mesmo xeito, os exportadores agroalimentarios da UE deberán cumprir todos os requisitos sanitarios e fitosanitarios de importación do RU.

Que ocorre co comercio entre Gran Bretaña e Irlanda do Norte?

De conformidade co Protocolo incluído no Acordo de Retirada, as mercadorías introducidas en Irlanda do Norte deberán cumprir as normas da UE aplicables aos produtos e estarán suxeitas a controis en materia de seguridade, saúde e outros fins de interese público, incluídos todos os controis sanitarios e fitosanitarios necesarios aplicables entre a UE e o RU.

A UE e o RU acordaron certa flexibilidade aos supermercados para limitar algunhas das perturbacións que causaban aspectos como as declaracións de exportación, a subministración de medicamentos e dalgunhas carnes refrixeradas, e outros produtos alimenticios. Así como unha aclaración sobre a aplicación das axudas estatais.

Por exemplo, algunhas carnes refrixeradas, cuxa importación no mercado da Unión normalmente está prohibida, aceptáranse para a súa entrega a supermercados en Irlanda do Norte durante un período limitado de seis meses. Outro é que, durante un período limitado de tres meses, as mercadorías procedentes de Gran Bretaña destinadas a supermercados situados en Irlanda do Norte irán acompañadas dun certificado colectivo simplificado que cubra todas as mercadorías transportadas no mesmo camiión, no lugar de certificados individuais.

O ámbito de aplicación límitase a un número restrinxido de provedores de alimentos para supermercados, acreditados polas autoridades do RU previa demostración do cumprimento dunha serie de criterios de confianza.

Que abarca no que respecta ao Comercio de Servizos e Investimento?

O Acordo prevé un nivel de apertura máis aló das disposicións de referencia do Acordo Xeral sobre o Comercio de Servizos da OMC, no que tanto a UE como o RU forman parte. Contén unha cobertura sectorial substancial, incluídos os servizos profesionais e empresariais (por exemplo, xurídicos, de auditoría e de arquitectura), de entrega e telecomunicacións, informáticos e dixitais, financeiros, de investigación e desenvolvemento, a maioría dos de transporte e os ambientais. Ademais, o ámbito de aplicación do Acordo abarca o investimento en sectores distintos dos servizos, tales como a fabricación, a agricultura, a silvicultura, a pesca, a enerxía e outras industrias primarias.

Do mesmo xeito que en calquera acordo de libre comercio negociado pola UE, hai unha serie de excepcións ao alcance da liberalización como os servizos públicos e de interese xeral, algúns servizos de transporte e algúns servizos audiovisuais.

En qué condicións poderán os provedores de servizos da UE exercer a súa actividade no RU e viceversa?

Os provedores de servizos do RU perderán o seu dereito automático a ofrecer servizos na UE e, é posible que necesiten establecerse na UE para seguir exercendo a súa actividade. En calquera caso, deben cumprir as normas de cada estado membro de acollida, dado que xa non se beneficiarán do enfoque do país de orixe ou do réxime de pasaporte, segundo o cal as autorizacións expedidas por un Estado membro de conformidade coas normas da UE permiten o acceso a todo o mercado único.

O nivel real de acceso ao mercado dependerá da maneira en que se presta o servizo: se se presta de forma transfronteiriza desde o país de orixe do provedor; se se presta ao consumidor no país do provedor; se se presta a través dunha empresa establecida localmente que pertence ao provedor de servizos estranxeiro ou a través da presenza temporal no territorio doutro país por un provedor de servizos que é unha persoa física.

Así mesmo, inclúese unha cláusula prospectiva de nación máis favorecida que permitirá á UE e ao RU gozar de todo trato máis favorable concedido polo RU ou a UE, respectivamente, nos seus futuros acordos sobre o comercio de servizos e investimento con outros terceiros países, salvo no ámbito dos servizos financeiros.

En qué lugar quedan os servizos financeiros?

O Acordo compromete a ambas as dúas partes para manter os seus mercados abertos para os operadores da outra parte que desexen prestar servizos mediante o establecemento. Así mesmo, as partes comprométese a garantir que as normas acordadas a escala internacional no sector dos servizos financeiros execútense e aplíquense nos seus territorios. Ambas as dúas partes resérvanse o dereito de adoptar ou manter medidas prudenciais, mesmo para preservar a estabilidade financeira e a integridade dos mercados financeiros. As partes tamén tentarán acordar, antes de marzo de 2021, un memorando de entendemento polo que se estableza un marco para a cooperación regulamentaria en materia de servizos financeiros.

Con todo, non inclúe ningún elemento relativo aos marcos de equivalencia para os servizos financeiros. Estas son decisións unilaterais de cada unha das partes e non son obxecto de negociación.

Que ocorre cos profesionais que teñan que viaxar entre a UE e o RU?

O RU optou por non permitir a libre circulación de cidadáns da UE ao seu territorio e negouse a incluír no Acordo un capítulo sobre a mobilidade.

Non obstante, con respecto á circulación temporal de persoas físicas para fins comerciais, a UE e o RU acordaron unha ampla gama de compromisos recíprocos. Os devanditos compromisos facilitan a capacidade das empresas situadas nunha parte, para trasladar a determinados empregados dentro dunha mesma empresa para que traballen nunha empresa asociada situada noutra parte.

O Acordo entre a UE e o RU tamén facilita a circulación de provedores de servizos contractuais ou profesionais independentes para prestar servizos en determinadas condicións.

Estas son só algunhas das preguntas máis destacadas sobre o contido deste acordo. O texto oficial completo pódese consultar na seguinte ligazón:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2020.444.01.0014.01.ENG

ENLACES DE INTERESE

O Goberno Británico prevé a creación dun fondo de axuda para os pescadores perxudicados polo Brexit.

<https://www.theguardian.com/business/2021/jan/19/defra-sets-up-23m-fund-for-uk-seafood-exporters-hit-by-brexit>

Os consumidores británicos fan fronte ao pagamento de taxas de importación nas súas compras por internet.

<https://www.bbc.co.uk/news/business-55734277>

Requisan a varios camioneros británicos na fronteira ante a prohibición de introducir alimentos na UE.

<https://www.bbc.co.uk/news/world-europe-55622331>

Os supermercados de Irlanda do Norte comezan a experimentar escasez de produtos.

<https://www.bbc.co.uk/news/business-55658645>